

Debreceni Ítéltábla

Bf.I.466/2024/43.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2024. november 5-én, 2025. január 9-én és 2025. március 31. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és az utóbbi napon kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A jelentős értékre, felfegyverkezve elkövetett rablás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társai ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2024. április 10. napján kihirdetett 20.B.29/2023/102. számú ítéletét megváltoztatja.

Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottaknál a társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértésének büntette [Btk. 194. § (1) bekezdés, (2) bekezdés f) és h) pont] tekintetében a külön felmentő rendelkezéseket mellőzi.

Terhelt1 I. r. vádlott terhére értékelt társtettesként elkövetett magánlaksértés büntetét a Btk. 221. § (1) bekezdés *I. fordulata*, (2) bekezdés c) pont, (4) bekezdés szerint minősíti.

Terhelt1 I. r. vádlottnál a büntetés halmazati. E vádlottal szemben 85 000 (nyolcvanötezer) Ft összegben vagyonekobzást rendel el.

Figyelmezteti a vádlottakat és tanú3 vagyoni érdekeltet, hogyha a kiadni rendelt dolgot felhívás ellenére három hónapon belül nem veszik át, akkor a dolog az állam tulajdonába kerül.

A megsemmisítendő bűnjelek közül a Miskolci Törvényszék bűnjelkezelője által bevételezettek nyilvántartási száma: Bj.I.364/2023.

Egyéb részekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy Terhelt2 II. r. vádlott 2023. február 28-tól március 3-ig őrizetben, majd ezt követően 2024. április 10. napjáig letartóztatásban volt az eljárás során.

A szabadságvesztésbe beszámítja Terhelt1 I. r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

Terhelt2 II. r. vádlott esetében a kártalanítás és a megtérítés feltételei fennállnak.

Terhelt2 II. r. vádlott tényleges tartózkodási helye: cím31

A másodfokú ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Miskolci Törvényszék a rendelkező részben írt ügydöntő határozatában Terhelt1 I. r. vádlottat társtettesként elkövetett rablás büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 365. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, (3) bekezdés b) és e) pont, (4) bekezdés b) pont], társtettesként elkövetett magánlaksértés büntette [Btk. 221. § (1) bekezdés 3. fordulat, (2) bekezdés c) pont, (4) bekezdés] és felbujtóként elkövetett bűnpártolás vétsége [Btk. 282. § (1) bekezdés b) pont] miatt 8 év szabadságvesztésre és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést fegyházban rendelte végrehajtani azzal, hogy legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Az I. r. vádlottat kötelezte tanú4 részére kártérítés jogcímén 6 802 000 Ft tőke és törvényes késedelmi kamata, valamint 408 100 Ft eljárási illeték állam javára történő megfizetésére. Ezt meghaladóan a sértett polgári jogi igényét elutasította. Rendelkezett a lefoglalt készpénz és egyéb bűnjelek jogi sorsáról (a lefoglalás megszüntetését követően kiadás, megsemmisítés, iratok melletti kezelés) és kötelezte az I. r. vádlottat 2 832 093 Ft bűnügyi költség viselésére.

Ellenben az elsőfokú bíróság Terhelt1 I. r. vádlottat a társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértésének büntette [Btk. 194. § (1) bekezdés, (2) bekezdés f) és h) pont] miatt, Terhelt2 II. r. vádlottat pedig a társtettesként elkövetett rablás büntette [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, (3) bekezdés b) és e) pont, (4) bekezdés b) pont], a társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértésének büntette [Btk. 194. § (1) bekezdés, (2) bekezdés f) és h) pont] és a társtettesként elkövetett magánlaksértés büntette [Btk. 221. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (4) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette.

[2] Az ítélet ellen egyrészt az ügyészség jelentett be fellebbezést mindkét vádlott terhére a felmentést tartalmazó rendelkezések miatt, e körben is a bűnösség megállapítása,

Terhelt1 I. r. vádlottnál a büntetés súlyosítása, Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában pedig büntetés kiszabása érdekében [Miskolci Törvényszék 20.B.29/2023/102. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv (a továbbiakban 102. számú jegyzőkönyv) 10. oldal 4. bekezdés]. Indokai szerint az 1. tényállás annyiban megalapozatlan, hogy az elsőfokú bíróság nem látta bizonyítottnak a rablási cselekményben Terhelt2 II. r. vádlott részvételét, holott a rendelkezésre álló és a bíróság által értékelt bizonyítékok alapján helyesen a vád szerint e terhelt esetében is a társtettesi elkövetési magatartásra kell következtetést vonni. A terhelt tanúvallomások, szakértői vélemények és tárgyi bizonyítékok – figyelemmel a vádlotti védekezés ellentmondásaira is – „törésmentes láncolatot” képeznek. A részbeni megalapozatlanság a másodfokú eljárásban kiküszöbölhető, ezért eltérő tényállás megállapításával a váddal egyezően tett indítványt mindkét vádlott bűnösségének megállapítására, irányadóan a személyi szabadság megsértésére is, valamint az I. r. vádlott büntetésének súlyosítására, illetve a II. r. vádlottal szemben is büntetés kiszabására (Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Főügyészség B.130/2022/198.).

[3] Másfelől Terhelt1 I. r. vádlott és védője elsősorban felmentésért, másodlagosan a büntetés enyhítése céljából éltek perorvoslattal (102. számú jegyzőkönyv 10. oldal 5-6. bekezdés). A fellebbezést a vádlott és a védő is indokolta írásban (18. sorszámú másodfokú iratok). Terhelt1 I. r. vádlott részletesen, eseti döntésekre is kitérve kifejtette, hogy álláspontja szerint a vád és azzal az ő szerepére döntően egyező ítéleti tényállás több okból megalapozatlan, mely a bizonyítékok helytelen értékeléséből és az „in dubio pro reo” szabály nem megfelelő alkalmazásából eredt, mert a bíróság kétséges tényeket is a terhére értékelt. A közvetett bizonyítás szabályait a bíróság megsértette, helyesen bizonyítottság hiányában felmentésének van helye. A bíróság figyelmen kívül hagyott olyan fontos tényeket (a rendőri ellenőrzés időpontja, az elkövetés hely megközelíthetősége, a lényeges időtényezők), mely az ítélet szerinti elkövetés ellen hatnak. A bűnösség megállapítása esetén is vitatta a rablásnak minősítést, legfeljebb a lopás büntettét valósíthatták meg, melyre nézve a büntetés törvénysértően súlyos. Érvei szerint a részleges megalapozatlanság mindenképp megállapítható, melyhez az indokolási kötelezettség lényeges megsértése is társult, így indítványt tett vagylagosan az ítélet hatályon kívül helyezésére is, utalva jogirodalmi álláspontra is, miszerint a tisztességes eljárás sem érvényesült, hiszen mindenkinek joga van a valóság megállapítására, melyet az ítélet nem tükröz. Végezetül bűnössége megállapítás esetére büntetése lényeges enyhítését, enyhébb végrehajtási fokozat megállapítását kérte az eljárás elhúzódó volta és kiskorú gyermekes családi állapota folytán.

A védő szintén három fő irányt jelölt ki perorvoslata indokaiban. Elsődlegesen a támadott határozat hatályon kívül helyezését, másodsorban a vádlott felmentését, harmadlagosan pedig a büntetés enyhítését indítványozta. Előadta, miszerint a bíróság a bizonyítékokat egyoldalúan értékelte, nem vette figyelembe az ártatlanság vélelmét, ténybeli következtetéseiben hibát vétett, megsértve az igazságra vonatkozó elveket is. Bár széleskörű bizonyítás folyt, a tényállás Terhelt1 I. r. vádlott cselekvőségére mégis felderítetlen, hiányos és helytelen ténybeli következtetésen alapszik, emellett a bíróság megfelelő indokát sem adta ténybeli döntésének. A rendelkezésre álló terhelti védekezés, a tanúvallomások és a tárgyi bizonyítékok alapján is elvethető, fizikailag képtelenség, hogy a vádban írt helyen és időben a terhelt részt vett a rablás elkövetésében. A papírzacskóról és a parfümös üvegről biztosított és a vádlotthoz köthető DNS minta sem igazolja kétséget kizáróan azt, hogy a nyomok a bűncselekmény elkövetésének helyszínén kerültek a nyomhordozóra. Nem igazolt az ítéletben írt készpénz összege és az eszközhasználat sem. Érdemi elbíráláskor sem mondható ki a

vádlott bűnössége, ezen esetben felmentése indokolt, a bűnösség megállapításakor pedig a védő a büntetés lényeges enyhítését tartotta szükségesnek.

[4] Terhelt2 II. r. vádlott és védője tudomásul vették a határozatot (102. számú jegyzőkönyv 10. oldal 7-8. bekezdés).

[5] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.264/2023/12. számú írásbeli észrevételében a vádlottak terhére bejelentett ügyészségi fellebbezést és indokait fenntartva – a védelmi jogorvoslatokat nem találva alaposnak – az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására, Terhelt1 I. r. vádlottnál a személyi szabadság elleni bűncselekményben is a bűnösség kimondára, büntetésének súlyosítására, Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában a vádlottal egyezően bűnösnek kimondására és büntetés kiszabására, egyéb részekben a határozat helybenhagyására tett indítványt. A másodfokú eljárásban, a 2024. november 5. napján tartott nyilvános ülésen új bizonyítékra hivatkozott és indítványt tett egy zárt adatkezeléssel érintett személy, nevezetesen Terhelt1 I. r. vádlott egy korábbi zárkatársának tanúkihallgatására, aki terhelő és az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényálláshoz vezető érdemi adatokat szolgáltathat mindkét vádlott cselekvőségére. Az ítéltábla a bizonyítási indítványt a 26. számú végzésében elutasította, melynek indokait a ténybeli felülbírálat során fejt ki.

[6] A másodfokú bíróság a perorvoslatokat a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[7] A nyilvános ülésen az ügyész, valamint a jelen volt Terhelt1 I. r. vádlott és a védők érdemi nyilatkozataikat fenntartották.

[8] A fellebbezések nem alaposak, illetve az azokban foglaltaktól eltérő okból volt szükséges a támadott határozat kisebb változtatása a jogkérdésekben.

[9] Az ítéltábla a perorvoslatok okára és irányára tekintettel a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt teljeskörűen bírálta felül, azaz a revízió kitért az eljárási szabályok megtartására, a tényállás megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a cselekmények minősítésére, a bünteteskiszabásra, az intézkedés alkalmazására, az indokolás helyességére és az egyéb rendelkezésekre is, függetlenül attól, hogy ki és milyen okból fellebbezett.

[10] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást az eljárási szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a-h) pont], sem olyan súlyos relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1) és

(2) bekezdés a-d) pont], ami az eljárás törvényességét befolyásolva az érdemi felülbírálatot kizárta volna, és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, így a bíróság új eljárásra utasítását eredményezné.

[11] Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és döntően megalapozott tényállást állapított meg, mely csak Terhelt1 I. r. vádlott és jelen eljárásban nem azonosítható társa, tanú1 sértett elleni cselekményének részleteit (előzmények, rendőri igazoltatás, illetve a vádlottak menekülése és a sértett helyzete) illetően volt hiányos [Be. 592. § (2) bekezdés a) pont].

A megalapozatlanság csak részbeni volt, melynek kiküszöbölése a másodfokú eljárásban a törvény értelmében kötelező. A Be. fellebbezési szabályrendszerében ugyanis, ha az eljárási vagy ténybeli hiba javítható, azt orvosolni is kell (EBH2019. B.9, BH2019. 220).

[12] Az ítéltábla a tényállás megalapozatlanságát a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés útján a tényállás kiegészítésével és helyesbítésével az alábbiak szerint küszöböli ki.

[13] Elsőfokú ítélet indokolása, [8] bekezdés: A rendőri intézkedésre 20 óra 15 perc *körüli* időben került sor.

[14] [13-14] bekezdések: Amikor Terhelt1 I. r. vádlott és társa elhagyták tanú3 ingatlanát, nem mondta egyikük sem tanúnak, hogy nem jöhet ki a fürdőszobából. E sértett végül az ablakon át távozott a nem megfelelően működő bejárati ajtó miatt a házból és azt követően ment segítséget kérni.

[15] A rendőri intézkedés időpontját érintő módosítás egyrészt ténybeli következtetésen, másrészt az elsőfokú bíróság által is elfogadott személyi-tárgyi (okirati) bizonyítékokon alapszik. Kétségtelen, hogy a Miskolci Rendőrkapitányság, valamint az intézkedő rendőrök tanúvallomása 20 óra 16 perces időpontot jelez. A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban – ha nem is jelentős formában – de lehetséges eltérés, ezért a valósághűségnek és kétséget kizáróan bizonyítottnak a 20 óra 15 perc körüli időpont felel meg. Nincs ugyanis olyan objektív, megdönthetetlen tárgyi bizonyíték, mely folytán percre pontosan lehetne rögzíteni az időpontot. A kisebb mérvű változtatástól függetlenül a bűncselekmény véghezvitelére volt objektív, reális lehetőség, de a viszonylag szűk időkorlátokra is tekintettel a tényigazságot a kevésbé határozott ténymegállapítás jobban tükrözi annak megjegyzésével, hogy a más adatokkal is igazoltan az esti órában, a gépjárművel nagyobb sebességgel nem jelenthetett gondot, érdemi akadályt a vádbeli időintervallumban a sértetti ingatlanhoz érés és a támadás elkövetése.

[16] A történeti tényállás központi részéhez tartozó [13] és [14], a rablási cselekmény végét, az I. r. vádlott és társa menekülését, valamint a házban maradó és onnan távozó, segítséget kérő sértett helyzetére vonatkozó kiegészítésre pedig tanúl tanú elsőfokú bíróság által is a fő kérdésekben – helyesen – elfogadott tanúvallomása a bizonyíték-alap (46. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 12-13. oldal, 2022. január 24-i nyomozási tanúkihallgatási jegyzőkönyv 5. oldal). E kiegészítésnek azért is volt jelentősége, mert fontos tényt érint, mely a cselekmény jogi értékelésére is érdemben kihat, megerősítve, hogy a sértett személyi szabadsága korlátozása a rablási erőszak (fenyegetés) része volt, és az I. r. vádlott és társa még menekülése előtt, alatt sem fejtett ki olyan tevékenységet, mely akadályozta volna a passzív alany helyváltoztatási lehetőségét, vagy reális eredménnyel megkísérelhette volna.

[17] A kiegészítéssel, illetve helyesbítéssel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a másodfokú bíróság határozatát a Be. 593. § (3) bekezdése alapján e módosított tényállásra alapította.

[18] A tényállás helyességét a vád és a védelem is vitatta, ezért az ítéltábla indokoltnak tartja az ténykérdés részletesebb összefoglalását. A megalapozottság fogalmát a törvény pozitív formában nem határozza meg, arra a megalapozatlansági okok nemlétéből lehet következtetni. Ettől függetlenül rögzíthető, hogy általában a tényállás megalapozott, ha az elsőfokú bíróság (az elsődleges ténybíró) a vádló által vád tárgyává tett és általa bűncselekménynek értékelt eseményt a vád keretei között, a tettazonosság elvének megfelelően a törvényes bizonyítás lefolytatását követően valósághűen, helyesen és hiánymentesen állapítja meg (BH2024. 106. [48-49] bekezdések, Kúria Bt.II.581/2023/5.). A precedens elvi állásfoglalása jelentős és követendő, a fontos ténykérdések kapcsán egyértelműen rögzíti a megalapozottság-megalapozatlanság fogalmát és elemzi a felülmérlegelés esetkörét, alkalmazási kérdéseit, melyekre a törvény nem ad mindig határozott választ.

A vádtól eltérő tényálláson alapuló (részben) felmentő ítéletnél értelemszerűen a tettazonosság sajátosan érvényesül, mert ezen esetben nyilvánvalóan szükséges a vádtól való eltérés érdemi kérdésekben is, melytől függetlenül az ítélet lehet megalapozott, mint a jelen esetben is. A tényálláshoz kötöttség elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, ami szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összeségükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.). Mindezen elvek érvényre juttatása garantálja az elsőfokú bíróság ún. ténybírói jellegét, a ténybeli hiba hiánya pedig kizárja a sérelmezett ítélettől eltérő tényállás megállapítását a másodfokú eljárásban, utalva arra is, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás kizárólag megalapozatlansági ok esetén módosítható (lásd a már idézett BH2024. 106.). Ilyen, módosításra okot adó körülmény azonban a felülbírált ügyben nem merült fel.

[19] Az előzőekben kiemelték mellett rögzíti az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges személyi és tárgyi jellegű, közvetlen, közvetett és származékos bizonyítékokat megvizsgálta és azokat egyenként és összességében is hibátlanul, a logika törvényei, az észszerű gondolkodás szabályai szerint értékelte. Mérlegelés körébe vonta a vádlottak – bűncselekményt tagadó tartalmú – vallomásait, a rablási cselekményt közvetlenül elszenvedő tanú tanúvallomását, a vagyoni jogokban sérelmet szenvedő sértettek részben közvetett, illetve származékos tanúvallomását, az utócsselekmények kapcsán tanú¹⁴ és a további, az ítéletben részletezett tanúk vallomását.

[20] A személyi bizonyítékok mellett nagy jelentősége volt a helyszín nyomainak és az azokat vizsgáló genetikai szakértői véleményeknek. A DNS vizsgálatok egyértelműen igazolták, hogy az elvitt pénz tárolási helyéül szolgáló papírzacskó belső részéről kimutatható Terhelt¹ I. r. vádlott biológiai (DNS) mintája. Ez nem csak közvetve, hanem közvetlenül is az elkövetéshez és a bűncselekmény helyszínéhez is köti. A vádlott, illetve a védelem nem adott arra megfelelő magyarázatot, és nem is adhatott, hogy más módon, mint a pénz helyszínéről való elhozatala során miként kerülhetett a vádlott nyoma a zacskóra. Ezen túl fontos tárgyi bizonyíték a sértetti ingatlanból elvitt és lefoglalt parfüm és az óra is, mely tárgyak jogszerű birtokbavételére a vádlott szintén nem adott magyarázatot.

[21] A törvényszék a bizonyítékok gondos számbavételét és értékelését követően helyesen jutott arra az álláspontra, hogy Terhelt¹ I. r. vádlott volt az egyik tettestársi elkövetője a rablásnak, s nem tévedett akkor sem, amikor ezt – elsősorban az objektív-tárgyi bizonyíték hiánya folytán – kétséget kizáróan nem látta bizonyítottnak Terhelt² II. r. vádlott terhére.

[22] A mérlegelés kifogástalan, az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét is megfelelően teljesítette a ténykérdések tekintetében, melyben foglaltakkal a másodfokú bíróság egyetértett.

[23] A bizonyítás anyaga valóban ellentmondó volt, e körben viszont külön ki kell emelni, miszerint a bizonyítékok értékelésének megszokott és logikus módja az, hogy a bíróság a vallomás – más bizonyítékokkal megerősített – részeit fogadja el irányadónak a történeti tényállás megállapításakor, míg a vallomás azon részeit, amelyek más bizonyítékokkal ellentétesek, figyelmen kívül hagyja (BH1998. 418.III., BH2002. 87). Ez irányadó más jellegű bizonyítékokra nézve is.

[24] Az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenysége mindenben megfelel a formál-logika törvényszerűségeinek, mely mérlegelő folyamat eredményeként a tényállást valósághűen állapította meg. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőbírósági döntéssel és indokaival a ténykérdésekben. Amennyiben az elsőfokú bíróság az „in dubio pro reo” elvét is alkalmazva kétségek esetén a vádlott javára dönt, és alapos, körültekintő mérlegelését megfelelő indokolással látja el, a másodfokú eljárásban e tevékenység nem mérlegelhető

felül, ilyen esetben érvényesül a tényálláshoz kötöttség. Ezért az ítéltábla a tényállás valamennyi részére nézve elfogadta a törvényszék ténybeli álláspontját. Sem a vád, sem a védelem nem jelölt meg olyan bizonyítékot, okot, körülményt, mely arra utalna, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás helytelen ténybeli következtetésen alapulna. Az nyilvánvalóan nem tekinthető helytelen következtetésnek, hogy a bíróság a bizonyítás anyagának okszerű értékelése után akár a vádtól, akár a védelem által indítványozottól eltérően állapítja meg a tényállást.

[25] Az ítéltábla e részben tér ki külön a vád érveire és a felhozott új bizonyítéokra, az indítvány elutasításának indokaira, valamint ezt követően az I. r. vádlottat érintő védelmi álláspontra.

[26] A másodfokú bíróság területén működő ügyészség a 2024. november 5-i nyilvános ülésen bejelentette, hogy a rendőrség értesítette, miszerint a 05000/554/2024. bü. számon folyó nyomozásban egy személy (1. számú tanú) feltárta, hogy Terhelt1 I. r. vádlottól információkat szerzett a vádbeli rablásról, terhelve Terhelt2 II. r. vádlottat is. Ezen ok folytán indítványt tett a tanú személyi adatainak beszerzése mellett a tanú kihallgatására (20. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal 5. bekezdés). Az ítéltábla az ügyészség felé ekkor jelezte, hogy a bíróság nyomozási, illetve nyomozáshoz kötődő eljárási cselekményt a törvény alapvető rendelkezései (eljárási feladatok megoszlása) nem végez és nem végeztet, ezért megkereséssel nem élt. Az ügyészség később a tanúvallomást rögzítő jegyzőkönyvet csatolta, zártan mellékelve az 1. számú tanú egyéb, az idézést lehetővé tevő adatait (21. és 25. sorszámú másodfokú iratok). Az ítéltábla megismerve a bizonyíték tartalmát döntött ezt követően a 26. számú végzésében a bizonyítási indítvány elutasításáról. Ennek perjogi indoka kettős: egyrészt a törvényes és hibátlan mérlegelést követően, az eljárási szabályok megtartásával megállapított tényállás megalapozott, ezért bizonyítás felvételének, a tanú kihallgatásának a Be.594. § (1) bekezdésre is tekintettel nem volt helye. Kétségtelen, hogy az ügyészség új, eddig az eljárásban nem ismert és nem vizsgált bizonyítékot hozott fel. A bizonyítás körébe vonás előtt azonban nem lehetett figyelmen kívül hagyni keletkezési módját és nyilvánvalóan csak az elutasításhoz szükséges mértékig a tartalmát sem. A bíróság által az ügyészség közreműködésével megismert adatok alapján rögzíthető, hogy a vádbeli cselekmény kapcsán nyomozást végző Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Rendőr-főkapitányság jelentős értékre elkövetett rablás büntette miatt folytat nyomozást, ahol célzottan, kizárólag a vádbeli cselekményre nézve került kihallgatásra a büntetés-végrehajtási intézetben tartózkodó 1. számú tanú, aki előadása szerint zárvatársa volt Terhelt1nek és tőle szerzett információkat a már bírósági eljárásban, konkrétan másodfokú bírósági eljárásban lévő ügy tárgyát képező bűncselekményről. Az ítéltáblát sem a nyomozó hatóság, sem az ügyészség nem tájékoztatta előzetesen és utóbb sem, hogy pontosan milyen adatok alapján, ki ellen és konkrétan milyen bűncselekmény miatt indult az újabb nyomozás, melyben a rendőrség jelen ügy vádlottjait érdemben érintő bizonyítást folytatott úgy, hogy a jogerős döntésre még nem került sor. Természetesen annak nincs akadálya, hogy a nyomozó hatóság hivatalból eljárjon a bűncselekmény gyanúja, megalapozott gyanúja esetén, de az a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem áll teljes összhangban a tisztességes eljárás (fair trial) elveivel, s azok között különösen a fegyverek egyenlőségével, hogy a bírósági eljárás alatt folytat célzottan olyan nyomozási tevékenységet, mely a vádlott cselekményére érdemi kihatással van. Jelen esetben pedig ez helyzet. Az 1. számú tanú vallomásában foglaltak egyébként sem a bizonyítás anyagával, sem a vád és az elsőfokú ítélet kereteivel nincsenek

összhangban, mert ugyan Terhelt2 II. r. vádlottra tartalmaznak terhelő adatot, de egy alapvetően másként történésről adott számot, mert nevesített egy harmadik elkövetőt, aki Terhelt1sal bent járt a sértetti ingatlanon, a II. r. vádlott pedig a gépjárműben várakozott társaira. A vallomás egyébként a célzatot, valamint az elkövetés idejét illetően is eltér a bizonyítás anyagától. A bizonyítékot vizsgálata nélkül értelemszerűen az ítéltábla nem vonja a mérlegelés körébe, de egyfajta értékelő tevékenység azért szükséges, ezért arra is utalni kell, hogy a volt zárkatárs tanúvallomása képezhet törvényes bizonyítékot és fel is használható akkor, ha mint olyan származékos bizonyíték, mely a perdöntő bizonyítékokat támogatja, azokkal összhangban áll. A felülbírált ügyben ez nem állapítható meg, ezért ilyen szituációban nem lett volna alkalmas eltérő tényállás megállapítására, így a bizonyítási indítvány elutasításának volt helye. E körben utal a másodfokú bíróság a Legfelsőbb Bíróság Bf.III.464/1999/6. számú határozatára, valamint a Kúria Bhar.III.2.003/2015/3. számú végzésére. Ezen túl kiemelendő az is e körben, hogy a zárkatárs vallomásánál sosem lehet figyelmen kívül hagyni, miszerint személyes érdek vezeti a tanút egy adott ügy nyomozásának segítségével, mely önmagában alkalmas lehet a valóságtól eltérésre, annak torzítására. A tanú szerint az érintett vádlottól szerzett tudomást az elkövetés részleteiről, ez viszont nem valószínű a terhelti kört és a védekezés tartalmát tekintve, az 1. számú tanú vallomása csak kis részekben illeszkedik a bizonyítás anyagába, és sem a vádat, sem az attól eltérő elsőfokú ítéletet nem erősítheti meg jelen perben (BH2000. 192), ezért a másodfokú eljárásban a bizonyítás lefolytatására nem volt alap.

[27] Az ügyészség fellebbezése indokolásában a tényállást Terhelt2 II. r. vádlott esetében vitatta, álláspontja szerint az helytelen ténybeli következtetések folytán megalapozatlan, ugyanis az elsőfokú bíróság az alapvetően egységes terhelő adatok ellenére nem látta bizonyítottnak nevezett részvételét a vádbeli, idegen értékek megszerzését célzó támadásban. Kétségtelen, hogy az ügyészség kiemelt olyan fontos momentumokat, melyek Terhelt2 II. r. vádlott részvételére utalnak, ide sorolható különösen tanú3cel való ismeretség ténye, a kapcsolatuk jellege, a kábítószerfogyasztás, a két vádlott aznapi együtt mozgása, a gépjárművel közlekedésük, a II. r. vádlott tartózkodási helyei és a helyváltogatás időpontjaira folyt bizonyítás. Ez vitathatatlan és valóban felveti a II. r. vádlott részvételét, azonban – miként az elsőfokú bíróság helyesen megállapította – kétséget kizáróan nem bizonyítja. Objektív adat, nyom, biológiai minta ugyanis nem igazolja a II. r. vádlott helyszínen való jelenlétét (annak közelében tartózkodását sem). tanú1 sértett ugyan hasonló alkatú személyként írta le az egyik támadót, de a maszk folytán nem ismerte fel az elkövetőket. A személy azonosítására tehát nem került sor. Az elsőfokú ügyészség által hivatkozott, vádbeli történés „realitása” egy tényező, de a bíróság a terhelő és a mentő bizonyítékokat megfelelő gondossággal értékelte, elemezte és meg is indokolta döntését, ezért a vádhatóság lényegében törvényes mérlegelést támad, mely eredményre a tényálláshoz kötöttség elve folytán nem vezethetett. Az elsőbírósági mérlegelést mindkét oldalról elsődlegesen azért sérelmezték, mert a tényállás helytelen ténybeli következtetéseken alapszik. Ez viszont nincs így. A ténybeli következtetés a közvetett bizonyítás része. Egy kétséget kizáróan megállapított tényből a bíróság a logika törvényeit, a tudomány állását, a természetes szemléletet és nem vitásan meggyőződését szem előtt tartva vonja le következtetéseit a ténykérdésekben. Helytelen a következtetés, ha a kiinduló, ún. alaptény hibás, vagy az helyes, de a további tényekre következtetés már logikai, vagy más jellegű hibában szenved. Jelen esetben egyik sem állapítható meg, a bírói következtetések alappal nem sérelmezhetők, az eltérő tényállás megállapítására csak a bizonyítékok eltérő értékelése után kerülhetne sor, ez viszont a tényállás megalapozottsága miatt felülmérlegelést jelentene. Ezen okok miatt a felmentés

ténybeli alapjai hibátlanok, hiszen alapvető elv, hogy a kétséget kizáróan nem bizonyított tények a vádlott terhére nem rögzíthetők. A felülbírált ügyben pedig ez a perjogi helyzet.

[28] Terhelt1 I. r. vádlottnál azonban – nem osztva a vádlott és a védő indokait – más a szituáció, mert esetében valóban bizonyítottak a vádbeli események és a tényállás e részben is megalapozott, így megváltoztatásának ugyancsak nem volt helye. A védelmi indokok nem hoztak fel olyan tény, adatot, ismert vagy új körülményt, mely a tényállás megváltoztatásának alapját képezhetné. Az elkövetési időt érintő tényekkel kapcsolatban le kell szögezni, hogy percre pontosan nem állapítható meg az elkövetés időpontja, de a rendelkezésre álló adatok alapján, figyelemmel az érintett távolságokat és a gépjárművel közlekedést az esti órában, semmiképp sem zárható ki az I. r. vádlott részvétele, ugyanis reális lehetősége volt az elkövetésre, másfelől a tényállást e részben kisebb mértékben módosította is az ítéltábla. A védelem nem tudott megfelelő, elfogadható, életszerű magyarázatot adni arra, hogy miként került Terhelt1 I. r. vádlott DNS mintája a pénzt tároló zacskó belsejébe és miként került a vádlotthoz a kérdéses óra és a parfüm, ami azt erősíti meg, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás helyes. A vádlott és a védő is valójában a mérlegelést támadta, mely nem vezethetett a törvényi előfeltételek hiányában eltérő tényállás megállapításához és a vádlott felmentéséhez. A védői érvekre külön megjegyzendő, hogy az igazság elérése fontos a büntetőeljárásban, hiszen a bíróság alkotmányos feladata: az igazságszolgáltatás. A történelmi fejlődés során különböző igazságfogalmak alakultak ki, nem térve itt most ki az igazság bonyolult filozófiai eredetű ismérveire azt viszont ki kell emelni, hogy az objektív igazság már nem vezérelve a hatályos törvénynek, a valósághűség nem azonos az objektív igazsággal, de legalább a tények igazságát érvényre kell juttatni, melynek a bíróság ítélete eleget tett, és ezáltal érvényesül az ítéleti igazságosság is.

[29] Az ítélet iratszerű, a lényeges bizonyítékokon nyugvó logikai levezetése tehát hibátlan, az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét a ténykérdésekben megfelelően teljesítette, a Be.609. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) pontja szerinti relatív eljárási szabálysértés nem állapítható meg.

[30] Az irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést Terhelt1 I. r. vádlott bűnösségére és cselekményeinek minősítése is döntően megfelel az anyagi jognak. A megalapozott tényállásból következően pedig törvényes Terhelt2 II. r. vádlott felmentése is annak megjegyzésével, hogy a cselekmények elbírálásakor a Btk. 2. § (1), (2) bekezdése alapján az elkövetéskor hatályos büntető törvény alkalmazásának van helye, mert az elbíráláskori törvény nem eredményez enyhébb elbírálást.

[31] Terhelt1 I. r. vádlott cselekménye egyrészt valóban a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (3) bekezdés b) és e) pontjára figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként, felfegyverkezve, jelentős értékre elkövetett rablás büntettét valósította meg. A két elkövető ugyanis, köztük Terhelt1 I. r. vádlott és társa lenyűgöző erővel bíró erőszakot fejtett ki tanú ellen az idegen dolgok (készpénz és egyéb ingó) elvétele érdekében. Az összetett bűncselekmény törvényi tényállási elemei teljesek, melyet a

felfegyverkezve és a jelentős értékre elkövetés minősít súlyosabban, miként azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította.

[32] Döntően törvényes a rablás mellett a magánlaksértés megállapítása is, a két bűncselekmény bűnhalmazata ugyanis valódi, ezért a bűnösség megállapításának volt helye. Az anyagi jogi feltételek mellett az eljárásjogi (joghatályos magánindítvány) is adott volt. Annyi módosítás volt viszont szükséges, hogy az alapeseti törvényi tényállás konkrétan a Btk. 221. § (1) bekezdés 1., a cselekmények során egyértelműen megjelenő erőszakot jelentő és nem a 3., azaz a hivatalos eljárás színlelésével fordulata állal valósult meg. A tényállás azt tartalmazza, hogy Terheltl I. r. vádlott és társa a sértetti házba való behatoláskor ugyan valóban olyan kijelentést tettek, hogy „rendőrség, házkutatás”, tanúl azonban nem e kijelentés, azaz hatósági eljárás színlelés hatására engedte be őket, az ajtó nyitva volt, a benntartózkodást pedig elsődlegesen a passzív alany elleni erőszakkal biztosították, melyet közvetlen fenyegetés is kísért, de az elsődleges bejutási, és a házban való bent maradási lehetőséget elsősorban a sértett „lerohanása”, az ellene kifejtett erőszak teremtette meg. A hivatalos eljárás színlelése ellen szól a maszk viselete, de különösen az egyik elkövetőnél a baseball ütő eszköz, mely egyáltalán nem jellemző a rendőri vagy más hatósági intézkedésre még akciók helyzetben sem. A lényeg, hogy a bejutást, bennmaradást nem a hatósági eljárás színlelése tette lehetővé, hanem a nyitott ajtó, majd a bennmaradást már az erőszak és fenyegetés, ezáltal tényállásszerű a magánlaksértés. Az alapeseti tényállás feltétlen megvalósult, ez a döntő, de a másodfokú bíróság indokoltnak látta a pontosítást, a minősített esetek felhívása pedig hibátlan volt.

[33] A személyi szabadság megsértése külön büntetőjogi értékelést viszont nem kaphat, az elsőfokú bírósági állásponttól eltérően azonban Terheltl I. r. vádlottnál e részben külön felmentő rendelkezésre nem volt szükség, mert ez minősítési kérdés, a személyi szabadság időleges korlátozása tisztán a rablási erőszak és a dologelvétel része volt, és a két bűncselekmény között a halmazati alaki és egyben látszólagos.

Az ügyészség arra helyesen hivatkozott a cselekmények jogi megítélésekor, hogy bizonyos esetekben, amikor az erőszak (minősített fenyegetés) és a dologelvétel elválik a személyi szabadság (akár rövid ideig tartó) korlátozásától, és az nem az elvételt, valamint az elkövetők menekülését célozza, úgy valódi anyagi bűnhalmazat létesül, és ebben az esetben a rablás mellett a személyi szabadság megsértését is meg kell állapítani. Ezt a jogi álláspontot tükrözi a vádló által idézett, BH2020. 227. számú eseti döntés II. pontja. A határozat azonban jelen ügytől eltérő tényálláson alapszik, mely szerint az elkövetők megkötözték az egyik sértettet és úgy távoztak a helyszínről, hogy a szabad mozgást akadályozó kötözést fenntartották. Ez valódi bűnhalmazat, viszont az idézett döntés (BH2020. 277) I. pontja rögzíti, hogyha a személyi szabadság korlátozásának (a közzétett döntésben megkötözés) kizárólag az akarat megtörése és a dolog elvétele volt a célja, úgy látszólagos a bűnhalmazat és a személyi szabadság megsértése önállóan nem értékelhető. Jelen esetben még megkötözésről sem volt szó, csak felszólították a sértettet, hogy a fürdőszobát ne hagyja el, de az ajtó nem volt kulcsra zárva, másrészt különösen az hangsúlyos, hogy a részleges korlátozást a menekülésük után az elkövetők nem tartották fenn, sőt még olyan kijelentést sem tettek ekkor, hogy nem hagyhatja el a helyiséget. Ezt erősíti meg, hogy a passzív alany végül az ajtó más okból eredő működésképtelensége miatt ugyan az ablakon, de szabadon távozott és segítséget is tudott kérni. E tényállás alapján pedig egyértelműen legszögezhető, hogy a cselekménysor első részében a fürdőszobába küldés és az elhagyás „tiltása” a rablás része, hiszen ekkor kezdődött

az idegen értékek keresése és az elvétel realizálása. Az elsőfokú bíróság álláspontja tehát abban helytálló, hogy nem valósult meg külön a személyi szabadság megsértése (e körben lásd még BH1996. 295.II, BH2018. 269). Az alaki halmazat folytán azonban felmentő rendelkezésre nem volt szükség, mert ez nyilvánvalóan olyan minősítési kérdés, mely érdemben nem szűkíti a bűnösséget, ezért a másodfokú bíróság a felmentést a marasztalt Terhelt1 I. r. vádlott esetében e körben mellőzte, mely értelemszerűen a bűnösség kérdésében nem jelent eltérő döntést.

[34] A másodfokú bíróság egyetértett a törvényszékkel a Terhelt1 I. r. vádlott terhére megállapított, felbujtóként elkövetett tárgyi bűnpártolás vonatkozásában is, mely bűnkapcsolati cselekmény törvényi tényállási elemei szintén teljesek és valódi bűnhalmazatban állnak a rablással és a magánlaksértéssel, részben a jogtárgy eltérő volta, részben e cselekvőség időbeli és térbeli elkülönültsége folytán.

[35] Amint már utalt rá a másodfokú bíróság, Terhelt2 II. r. vádlott felmentése is törvényes, a perjogi szabálynak a felmentés jogcíme is megfelel, helyes az a következtetés, hogy nem bizonyítható e vádlott részvétele a bűncselekmény elkövetésében.

[36] A büntetés kiszabása során irányadó szempontokat Terhelt1 I. r. vádlottnál az elsőfokú bíróság helyesen feltárta és azoknak megfelelő nyomatékot tulajdonítva – a minősítés részbeni változtatásától függetlenül – a büntetési célok eléréséhez alkalmas, a büntetés kiszabási elvekkel összhangban álló, tetтарыos szabadságvesztés büntetést szabott ki. A büntetési tétel közép mértéket ugyan el nem érő, de a hosszabb tartamú, a 10 évhez közelítő 8 éves tartamú büntetés szükséges, egyben elégséges joghátrány, annak sem súlyosítására, sem enyhítésére a másodfokú bíróság nem látott alapot, így a büntetés kiszabást támadó részükben sem voltak alaposak a perorvoslatok. Az elsőfokú bíróság a Btk. 6. § (1) bekezdése szerint nem vitásan több bűncselekményt bírált el egyazon eljárásban, arra azonban elmulasztott utalni az ítéletében, hogy az I. r. vádlottal szemben halmazati büntetést szabott ki, ezért azt az ítéltábla jelen határozatban egyértelműsítette, figyelemmel a Btk. 81. § (1)-(3) bekezdéseiben foglaltakra.

[37] A szabadságvesztés tartamához igazodóan kiszabott közügyektől eltiltás mellékbüntetés is törvényes, annak feltételei maradéktalanul fennálltak.

[38] Az ítélet egyéb, a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontjára, az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítására, a polgári jogi igény érdemi megítélésére és részleges elutasítására, a lefoglalt bűnjelekre és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó – mint az egyszerűsített felülvizsgálat körébe tartozó – rendelkezései a bevételezett bűnjel nyilvántartási számának helyesbítésével és a kiadással összefüggő, Be. 321. § (5a) bekezdés szerinti figyelmeztetés pótlásával megfelelnek a törvénynek.

[39] Terhelt I. r. vádlott a bűncselekmény elkövetése során a megítélt polgári jogi igényekkel összefüggő és a lefoglalással megtérült dolgokon túl további – ma már fel nem lelhető – értéktárgyakhoz is jutott, ezért a másodfokú bíróság a Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontja alapján, a 75. § (1) bekezdés a) pontja szerint e dolgok értékének megfelelő pénzösszegben vagyonekbevitel elrendeléséről is határozott vele szemben.

[40] A kifejtettek tekintetével a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, egyebekben pedig a Be. 605. § (1) bekezdés alkalmazásával az indokolás helyesbítése, kiegészítése mellett helybenhagyta.

[41] Terhelt I. r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött további idő beszámítására vonatkozó rendelkezés a Btk. 92. § (1), (2) bekezdésén alapszik.

[42] II. rendű II. r. vádlottnál az ítéltábla megállapította, hogy felmentése folytán a kártalanítás és a megtérítés feltételei fennállnak, illetve fennállhatnak. E vádlottat a bíróság jogerősen felmentette, ezért a bűnügyi őrizetért és a letartóztatásért részére kártalanítás jár a Be. 845. § (2) bekezdés a) pontja értelmében. A kártalanítási igényt a kártalanítást igénylő választása szerint egyszerűsített kártalanítási eljárásban vagy kártalanítási perben érvényesítheti az állammal szemben. Figyelmezteti a bíróság e terheltet, hogy a kártalanítást megalapozó hatsározat (jelen ítélet) vele történő közlésétől számított egy éven belül érvényesítheti kártalanítási igényét. A határidő elmulasztása jogvesztő [Be. 848. (1) bekezdés, 849. § (1) bekezdés]. A kártalanítás jogosságáról, illetve esetleges kizáró körülményekről ezen eljárásokban hoznak döntést, az nem a büntetőper részét képezi. Emellett a meghatalmazott védő költségeinek megtérítése iránti igény is előterjeszthető.

[43] Végezetül a másodfokú bíróság a Be. 604. § (3) bekezdés c) pontja alapján tüntette fel Terhelt II. r. vádlott megváltozott tényleges tartózkodási helyét.

[44] A másodfokú ítélettel szemben – ellentétes döntés hiányában – fellebbezésnek a Be. 615. § (1), (2) bekezdései értelmében nincs helye.

Debrecen, 2025. március 31.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó József sk. előadó bíró, Dr. Diószegi Attila sk. bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 20.B.29/2023/102. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.I.466/2024/43. számú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2025. március 31.

Dr. Háger Tamás s.k.
a tanács elnöke